

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DISERTAČNÍ PRÁCI

Současné postoje mladé generace k občanství jako východisko pro moderní výuku občanské výchovy na základní škole s pomocí elektronických didaktických prostředků

Mgr. Jana Novotná

Autorka se ve své disertační práci zaměřila na současné postoje mladé generace k občanství jako východisku pro moderní výuku občanské výchovy na ZŠ s pomocí elektronických didaktických prostředků.

Zvolené téma považuji za velmi aktuální, a to jak z hlediska etických aspektů výchovy k občanství, tak z hlediska možností využití informační a komunikační technologie při jejich plnění. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, které jsou proporcionálně vyvážené.

Po úvodu, v němž autorka nastínila motivaci volby tématu, následují teoretické kapitoly, v nichž věcně a s využitím citací našich a zahraničních autorů charakterizuje základní pojmy, které jsou teoretickým východiskem jejího výzkumu. V této části práce autorka prokázala nejen dobrou orientaci v literatuře, ale i schopnost analyzovat a srovnávat názory různých odborníků. Autorka zde podává ucelený teoretický pohled na tuto problematiku. Teoretická část nemá pouze kompilační charakter, ale svědčí o schopnosti třídit a hodnotit popisované kategorie. Za zvlášť zdařilou považuji kapitolu „Digitální občanství“, v níž autorka věcně a s plným pochopením problematiky charakterizuje jednotlivé koncepty a projekty digitální gramotnosti, digitální komunikace, digitální etiky a etikety a digitálního obchodu. V rámci této kapitoly se autorka dotýká i problematiky digitálního zdraví včetně preventivních opatření proti informačnímu přetížení. Pozitivem je i skutečnost, že autorka uvádí v práci i vývojově psychologickou charakteristiku období pubescence a prepubescence, která vyústila v popis specifických znaků současné mladé generace. Za inspirující považuji též kapitolu „Digitální občanství ve výzkumech“, která je v podstatě přehledovou studií o provedených výkumech ve sledované oblasti.

Ve výzkumné části autorka věcně a jasně formuluje cíl výzkumu, a z něj vyplývající výzkumné otázky a hypotézy, na které odpovídá v závěru. V následujících kapitolách popisuje autorka výzkumné šetření, pro něž zvolila kvantitativní design, realizovaný prostřednictvím dotazníku konstruovaném na základě překladu dotazníku Traycha, který byl přeložen a upraven pro žáky ZŠ v ČR. Autorka v práci prokázala schopnost realizovat dotazníkové šetření a na základě statistického vyhodnocení jeho výsledků formulovat a graficky zpracovat jeho závěry. Nesporným požadavkem disertační práce jsou doporučení pro pedagogickou praxi vycházející z výzkumných závěrů.

K práci mám následující připomínky formálního charakteru:

- Vymezení pojmů „digitální etika a digitální etiketa“ mělo být pregnančnější.
- Kapitola z dětské psychopatologie je vzhledem k inkluzi dětí s postižením v běžných třídách ZŠ poněkud stručná a ne zcela vyčerpávající.
- Některá fakta uvedená v kapitole „Integrační období“ by patřila spíše do kapitoly „Dětská psychopatologie“.

Náměty k diskusi:

- Jaká jsou specifika aplikace digitálního občanství ve výuce u dětí, které trpí ADHD?
- Jaký je praktický přínos Vaší práce pro učitele ZŠ?

Hodnocení:

Předkládaná doktorská práce svědčí o nevšedním zájmu autorky o sledovanou problematiku a seriózním přístupu k jejímu zpracování. Přináší řadu užitečných a inspirujících podnětů pro výuku digitálního občanství. Práce je psána kultivovaným jazykem, text je doplněn přehlednými grafy, které zvyšují jeho přehlednost. Celkově hodnotím disertační práci velmi pozitivně, neboť splňuje jak po formální, tak po obsahové stránce požadavky na ni kladené. Z těchto důvodů ji **doporučuji k obhajobě**.

V Plzni dne 12. 8. 2020

doc. PhDr. Jana Miňhová, CSc.
oponent práce